

**Uitvoering Toekomstvisie
Kwetsbare Inwoners**

Rapportage 1^e helft 2021

COLOFON

Door:	(centrum)gemeente Hoorn	D. van Diepen P. van den Berge R. de Paus J. Bockma R. Bruin T. den Hollander N. Visser N. Visser N. Visser V. Meester A. Balk
	Gemeente Opmeer Gemeente Stede Broec Gemeente Enkhuizen Gemeente Drechterland Gemeente Medemblik Gemeente Koggenland	
Datum:	19-7-2021	
Behandeling:	September 2021 (pfo Madivosa)	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
2. DOELGROEP EN MAATSCHAPPELIJK BELANG	5
3. REGIONALE EN LANDELIJKE BELEIDSKADERS	6
3.1 Regionale samenwerking	6
3.2 Landelijke en regionale beleidskaders	6
3.2.1 VNG advies Toekomst Beschermd Wonen en landelijke meerjarenagenda MO/BW	6
3.2.2 Regionaal meerjaren beleidskader (psychisch) Kwetsbare Inwoners 2018 - 2023	7
4. BELEIDSONTWIKKELINGEN EN -UITVOERING	8
4.1 Landelijke ontwikkelingen	8
4.1.1 Doordecentralisatie MO en BW	8
4.1.2 Ontwikkelingen GGZ binnen Wlz	8
4.1.3 Norm voor Opdrachtgeverschap	8
4.2 Regionale uitvoering toekomstvisie Kwetsbare Inwoners	8
4.2.1 Regionaal ondersteuningsaanbod	9
4.2.1.1 Corona en de Maatschappelijke Opvang	9
4.2.2 Persoonsgerichte aanpak (PGA)	9
4.2.3 WvGGZ	10
4.2.4 OGGZ	10
4.2.5 Wonen	11
4.2.6 Briefadres	11
4.2.7 (Regionaal) samenwerken	12
4.2.8 Inloopvoorzieningen GGZ	12
4.2.9 Blokhuisgelden	13
5. FINANCIËN	15
5.1 Financiën 2020	15
5.1.1 Rijksinkomsten	15
5.1.2 Overige inkomsten	15
5.1.3 Uitgaven 2020	15
5.2 Bestemmingsreserve	15
5.3 Prognose 2021, 2022 en verder	16
BIJLAGE I – Financiële overzichten	17
BIJLAGE II – Afkortingenlijst	19

1. INLEIDING

Conform de bestuurlijke samenwerkingsafspraken¹ wordt tweemaal per jaar een voortgangsrapportage aangeboden aan het regionaal portefeuillehoudersoverleg. Via deze weg wordt u geïnformeerd over de voortgang en samenwerking op het terrein van (psychisch) kwetsbare inwoners.

De rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- DEEL 1
 - Beschrijving van de doelgroep en maatschappelijk belang.
 - Regionale en landelijke beleidskaders.
- DEEL 2
 - Voortgang en nieuwe ontwikkelingen.
 - Financiële rapportage.

NB Ten opzichte van de vorige rapportages is deel 1 nagenoeg gelijk en bedoeld voor context. Dit deel kan desgewenst overgeslagen worden.

¹ conform convenant 'Samen werken aan beschermd wonen, opvang en zorg in Westfriesland' (2016, verlengd in 2020)

DEEL 1

2. DOELGROEP EN MAATSCHAPPELIJK BELANG

Inwoners kunnen op enig moment in hun leven voor kortere of langere tijd in een (zeer) kwetsbare situatie terecht komen. Bijvoorbeeld door een combinatie van elkaar beïnvloedende factoren, zoals (psychische) ziekte, verslaving, beperkte intelligentie, schulden, (echt)scheiding of verlies van werk. Niet iedereen kan daar op eigen kracht uitkomen. Soms belanden mensen op straat, mijden ze zorg, geven ze overlast, zijn ze een gevaar voor zichzelf of anderen en/of treedt acute verwardheid op.

Kenmerken van deze groep zijn: 1) een relatief *klein aantal* en 2) problematiek die zeer *heterogeen van aard* is en daardoor 3) een *fijnmazig en gedifferentieerd aanbod* behoefte van kleinschalige ondersteunings- en woonvormen en 4) gepaard gaat met *hoge zorg- en maatschappelijke kosten*.

Subgroepen

Hoewel er een overlap is in doelgroepen, bestaat de volgende grove onderverdeling:

1. Maatschappelijke opvang. Deze mensen zijn dak- of thuisloos geraakt en kunnen niet op eigen kracht deze situatie veranderen. Vaak in combinatie met meerdere problemen op andere leefgebieden, die zowel de oorzaak als het gevolg van de dak- en thuisloosheid kunnen zijn en elkaar in beide gevallen versterken. Uitgangspunt is dat de opvang kortdurend van aard is en men snel weer een eigen huis krijgt of – wanneer de problemen op andere leefgebieden dat onmogelijk maken – snel wordt doorgeleid naar andere, intensievere vormen van ondersteuning en verblijf. Voor sommige dak- en thuislozen is toch langdurige opvang nodig wegens zorgmijding en/of chronische verslaving.
2. Beschermd Wonen. Inwoners die wegens een psychische kwetsbaarheid een gevaar vormen voor zichzelf en/of hun omgeving, waardoor zij – zelfs met begeleiding bij zelfstandig wonen – een tijd niet op zichzelf kunnen wonen. Uitgangspunt is dat wonen in een beschermde setting enige tijd nodig is, waarna men – vaak met (intensieve) begeleiding thuis – weer op zichzelf kunnen wonen. Net als voor maatschappelijke opvang geldt dat het voor een beperkt deel langdurig onmogelijk is om zelfstandig te wonen. Vanaf dit jaar is voor deze groepen cliënten (ook vanuit de maatschappelijke opvang) de Wet Langdurige Zorg (Wlz) opengesteld.
3. Personen met verward gedrag. Inwoners met psychische of andere kwetsbaarheden die thuis wonen of in instellingen verblijven lopen het risico op verwardheid. Ze vallen daardoor op met gedrag dat afwijkt van de maatschappelijk geaccepteerde norm. Soms is dit onschuldig, een soms levert dit maatschappelijke overlast en gevaar op. Het vertonen van afwijkend gedrag kan dan een signaal zijn dat iemand (meer) hulp en ondersteuning nodig heeft dan dat zij op dat moment krijgen. Door (vroeg)signalering, preventie en nazorg bij verward gedrag kunnen hogere maatschappelijke kosten worden voorkomen, zoals opname in zorginstellingen, oplopende schulden, inzet van politie en justitie bij overlast aan misdrijven.

Aanbod

Ondanks bovenstaande onderverdeling zien we steeds meer in dat individuen uit deze groep geregeld niet in één hokje te plaatsen zijn. Daarom wordt steeds meer verbinding gezocht en worden ‘tussenvormen’ ontwikkeld tussen opvang, beschermd wonen en zelfstandig wonen. Alleen dan kunnen we een sluitende keten vormen voor (psychisch) kwetsbare inwoners. Een keten waar niemand doorheen valt en waarbij iedereen wordt geholpen op een manier die hem/haar in staat stelt zo snel als mogelijk te herstellen en uiteindelijk weer zo zelfstandig mogelijk te wonen.

Omvang en kosten

Het aantal mensen dat gebruik moet maken van opvang of beschermd wonen is klein, maar kent hoge maatschappelijke en zorgkosten. Voor deze voorzieningen is per jaar 8.7 miljoen euro nodig, naast de overige maatschappelijke kosten die gemaakt moeten worden in het kader van inkomensondersteuning, schuldhulpverlening, openbare veiligheid en aanvullende zorg en ondersteuning. Daarnaast zijn er uitgaven voor onder andere het meldpunt Vangnet en Advies, de ondersteuning aan personen met verward gedrag en de voorbereiding voor de doordecentralisatie beschermd wonen.

3. REGIONALE EN LANDELIJKE BELEIDSKADERS

3.1 Regionale samenwerking

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg (MO/Vb/OGGz) en beschermd wonen (art. 1.2.1. Wmo 2015). Colleges zijn daarbij nadrukkelijk verplicht met elkaar samen te werken voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van de wet (art. 2.6.1 Wmo 2015).

Voor opvang en beschermd wonen is landelijk afgesproken te starten vanuit een centrumgemeente constructie. Hierin ontvangt een centrumgemeente de financiële middelen van het Rijk voor de betreffende regio, en voert deze de regie op de uitvoering van de taken. Binnenkort wordt deze verdeling van middelen gefaseerd losgelaten. Per 2023 zal voor het eerst 10% van de middelen voor BW rechtstreeks aan individuele gemeenten worden uitgekeerd.

Voor de huidige constructie met de centrumgemeente hebben de Westfriesse gemeenten tot eind 2021 de gemeente Hoorn gemandateerd voor de bekostiging en uitvoering. Aanvullend daarop zijn nadere samenwerkingsafspraken vastgelegd in 2017 al in het convenant *'Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg in Westfriesland'*. Kernpunten zijn:

1. De rijksuitkeringen voor MO/Vb/OGGz en BW komen geheel ten goede aan de doelgroep.
2. Positieve financiële resultaten worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve.
3. Bij negatieve financiële resultaten wordt aan de gemeenten voorgesteld deze naar rato van inwonertal te verdelen.
4. Gemeenten zijn individueel verantwoordelijk voor (vroeg)signalering, preventie en nazorg.
5. De centrumgemeente is verantwoordelijk voor bekostiging en uitvoering van de intramurale Wmo-voorzieningen MO-Vb-OGGz en BW.
6. Tweemaal per jaar vindt regionaal bestuurlijke afstemming plaats aan de hand van een rapportage.

3.2 Landelijke en regionale beleidskaders

3.2.1 VNG advies Toekomst Beschermd Wonen en landelijke meerjarenagenda MO/BW

De commissie Toekomst Beschermd Wonen (ook wel commissie Dannenberg) heeft in opdracht van de VNG eind 2015 haar advies *"Van beschermd wonen naar beschermd thuis"* uitgebracht. De inhoud van dit advies is op hoofdlijnen overgenomen door de gemeenten, Rijk en cliënten- en brancheorganisaties en heeft op landelijk niveau uitwerking gekregen in de landelijke meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Kern is tweeledig:

- A. Een inhoudelijke transformatie waar zoveel mogelijk wordt ingezet op ambulantisering en normalisering. Daarvoor is het nodig de volgende randvoorwaarden in wijken te realiseren:
 - Beschikbare en betaalbare woonunits.

- Een breed scala aan woonvarianten voor MO en BW (differentiatie).
- Laagdrempelige toegang tot zorgfuncties.
- Borgen van kwaliteit en vraaggerichtheid van ondersteuning.
- Garanderen van langdurige begeleiding met flexibele intensiteit en een ondersteuningscontinuüm voor herstel en participatie.
- Duurzame samenwerking tussen gemeenten, zorgaanbieders en zorgverzekeraar.
- Versterken van zelfmanagement, ervaringsdeskundigheid en informele zorg.

Dit laat onverlet dat er naast aandacht voor normalisering binnen de doelgroep altijd een deel zal zijn voor wie het perspectief op herstel en ambulantisering/normalisering wellicht nooit haalbaar is. Voor deze mensen blijft een vangnet nodig dat sterk genoeg is voor de meest complexe en zware ondersteuningsbehoeften.

- B. Van een verdeelmodel voor MO/VB/OGGz over 43 centrumgemeenten naar een integraal verdeelmodel voor MO/Vb/OGGz, BW én begeleiding over alle gemeenten. Doordat daarmee alle gemeente naast een inhoudelijk straks ook een financiële verantwoordelijkheid hebben voor het doen slagen van de beoogde transformatie, moet dit bijdragen aan de onder punt A. genoemde ambities.

3.2.2 *Regionaal meerjaren beleidskader (psychisch) Kwetsbare Inwoners 2018 - 2023*

Eind 2017 is het meerjaren beleidskader *'Herstel en Participatie: toekomstvisie Kwetsbare Inwoners 2018- 2023'* door alle Westfriese raden vastgesteld. De visie geeft een regionale invulling aan het landelijke advies *"Van beschermd wonen naar beschermd thuis"*. De visie kent een onderverdeling in onderstaande thema's:

1. Welkom in de wijk
2. Zelfregie
3. Lokaal ondersteuningsaanbod
4. Regionaal ondersteuningsaanbod
5. Personen met verward gedrag
6. Jongeren
7. Wonen
8. Participatie
9. Schulden en inkomensondersteuning
10. (Regionale) samenwerking

De voortgang op de verschillende thema's wordt in deze rapportage beschreven.

DEEL 2

4. BELEIDSONTWIKKELINGEN EN -UITVOERING

4.1 Landelijke ontwikkelingen

4.1.1 *Doordecentralisatie MO en BW*

De doordecentralisatie van middelen voor Maatschappelijke Opvang (MO) en Beschermd Wonen (BW), die stapsgewijs van start gaat per 1 januari 2022, betekent bij BW een verandering van een historische verdeling over centrumgemeenten naar een objectieve verdeling over alle gemeenten. Over deze objectieve verdeling vindt momenteel overleg plaats tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Binnenlandse Zaken en de VNG. In december van 2020 werd bekend dat de financiële herverdeling van middelen met een jaar is uitgesteld naar 2023. De inhoudelijk doordecentralisatie start wel per 2022.

De middelen voor MO blijven vooralsnog bij de centrumgemeenten. Vanaf 2022 werken gemeenten verplicht regionaal samen. Over enkele jaren wordt besloten of MO ook wordt doorgedecentraliseerd. Dit gaat over 2026 of later.

4.1.2 *Ontwikkelingen GGZ binnen Wlz*

Per 2021 staat de Wet langdurige zorg (Wlz) open voor ggz-cliënten met een blijvende behoefte aan intensieve zorg. De landelijke inschatting was dat het om zo'n 30% van de huidige populatie BW gaat. Gemeenten worden overeenkomstig gekort op het macrobudget BW. Uitgegaan wordt van 'geld volgt cliënt'. Via de rijksuitkering Beschermd Wonen en een nacalculatie in de septembercirculaire van 2021 worden de bedragen voor de uitstromende cliënten Wlz binnen de Wmo gecompenseerd. In de regio Westfriesland gaat ongeveer 35% van de huidige BW cliënten over naar de Wlz. Daarnaast worden gemeenten gecompenseerd voor extra gemaakt kosten vanwege vertragingen bij het CIZ en daarmee langere doorloop van begeleiding in de Wmo. Verder vindt er compensatie plaats voor de uitvoeringskosten.

4.1.3 *Norm voor Opdrachtgeverschap*

Gemeenten hebben de taak om voor hun inwoners de zorg en ondersteuning mogelijk te maken die ze nodig hebben. De ambitie daarbij is kwalitatief goede zorg bieden die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van de burger. Zorg die bovendien betaalbaar is, niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Om die ambitie waar te maken is een duurzame oplossing nodig. Samenwerking is daarbij cruciaal. Met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) geven gemeenten in de regio samen met regionale partners vorm aan deze ambitie. De NvO is in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband, zowel voor jeugd als voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Binnen het project 'doordecentralisatie' worden een aantal openstaande punten opgepakt, zoals het vormgeven van één regionale toegang voor MO en BW. Daarnaast wordt onderzocht of en zo ja, op welke wijze we kunnen optrekken met de implementatie van de NvO voor Jeugd om zo van elkaar te leren.

4.2 Regionale uitvoering toekomstvisie Kwetsbare Inwoners

Per onderwerp of thema binnen de toekomstvisie is in deze paragraaf de geboekte voortgang beschreven in het eerste half jaar van 2021.

4.2.1 Regionaal ondersteuningsaanbod

In 2019 is de bekostiging van de Maatschappelijke Opvang omgezet van subsidie naar inkoop. Voor de uitvoering van deze voorzieningen zijn dezelfde partijen ingekocht die hiervoor eerder subsidie ontvingen: dnoDoen en Leger des Heils. Een verschil met BW is dat bij MO het aantal plaatsen op jaarbasis wordt ingekocht zonder dat al vaststaat wie de plaatsen gaat bezetten. Dit is omdat dakloosheid vaak een acuut probleem is dat vraagt om een snelle inzet van zorg.

Voor Beschermd Wonen geldt dat deze, net als de rest van Wmo-maatwerkvoorzieningen, is ingekocht volgens de principes en werkwijzen van het resultaat gestuurd werken. Ook is er een nieuw profiel ingekocht, Beschermd Thuis, dat het gat tussen begeleiding thuis en wonen in een instelling moet verkleinen. Onderstaande tabel geeft de partijen weer die Beschermd Wonen en/of Beschermd Thuis bieden in 2021.

	Beschermd Wonen	Beschermd Thuis
Leviaan	X	X
Leger des Heils	X	X
Esdege-Reigersdaal	X	X
de Steenuil	X	
Accuraat	X	

4.2.1.1 Corona en de Maatschappelijke Opvang

De gevolgen van Corona zijn merkbaar in de Maatschappelijke Opvang. De nachtopvang in het Startpunt (Leger des Heils) is vanwege de 1,5 meter afstand-regel teruggebracht van 18 naar 16 plaatsen. Net als in 2020 zijn hotelkamers in de eerste helft van 2021 ingezet als dit nodig was. Tijdens de eerste en tweede strenge lockdown is de opvang op verzoek van het Rijk ook opengesteld voor niet-rechthebbende daklozen. Dit heeft geleid tot de tijdelijke opname van in totaal twee personen.

Beide MO-instellingen (Leger des Heils en dnoDoen) werken volgens de RIVM richtlijnen. Met andere regio's in Noord-Holland Noord wordt samengewerkt, onder andere bij het zoeken naar een locatie voor zieke daklozen en de winteropvang. Tijdens de winterkoude in februari zijn meer mensen opgevangen. Behalve hotelkamers heeft het Leger des Heils ook gebruik gemaakt van een naastgelegen gebouw van een kerkgenootschap om iedereen op te kunnen vangen. Eind mei heeft de GGD in Hoorn en Enkhuizen daklozen gevaccineerd (Janssen-vaccin). We hebben van de GGD nog geen exacte aantallen doorgekregen.

4.2.2 Persoonsgerichte aanpak (PGA)

In de regio Noord Holland Noord wordt voor 45 personen een langlopende, intensieve PGA ontwikkeld. Kernelementen daarvan zijn: een gemeenschappelijke casusanalyse, stevige procesregie, langdurige en intensieve monitoring (levensloopbenadering) en maatwerk, waarbij alle betrokken ketenpartners nauw samenwerken, aandeel hebben en waar nodig 'out of the box-oplossingen' weten te bedenken.

Op casusniveau is een aantal mensen goed ingebed in een zorgtraject en afgelopen periode veel minder of niet bij de politie in beeld gekomen. Voor een drietal mensen is het gelukt om na een lange periode van dakloosheid met vereende krachten een woonplek te realiseren. Deze resultaten zijn in de korte tijd relatief succesvol, echter ligt terugval op de loer. Mogelijk is dit te ondervangen door een levensloopbenadering.

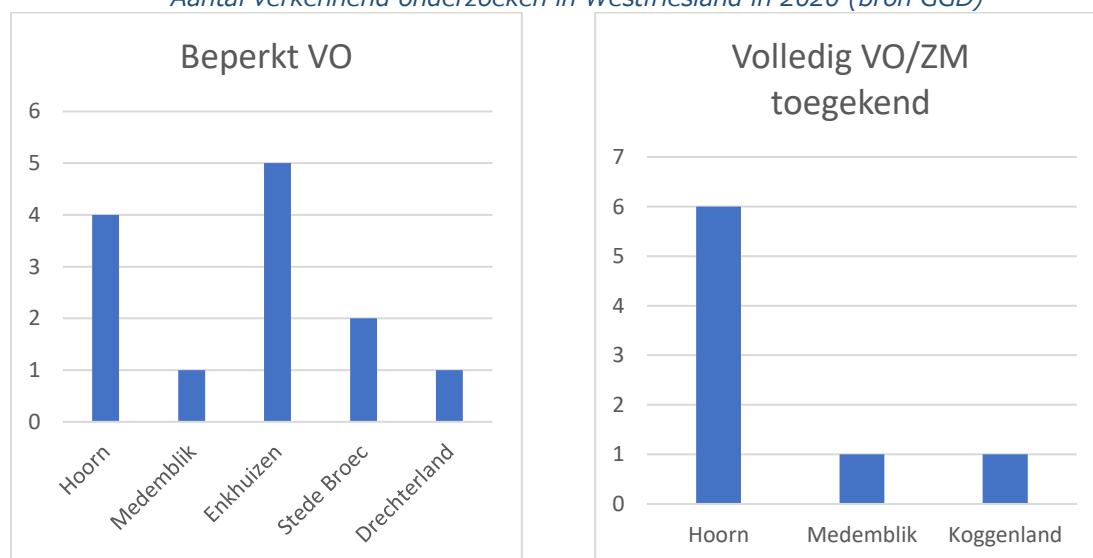
4.2.3 WvGGZ

Sinds 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) van kracht. In de wet is vastgelegd hoe gemeenten moeten handelen om verplichte zorg op te kunnen leggen. Bij Vangnet & Advies (GGD Hollands Noorden) komen de meldingen binnen van iedereen die zich zorgen maakt om inwoners. Vooral professionals maken melding. Het aantal meldingen dat Vangnet & Advies vervolgens in behandeling neemt als melding WvGGZ ligt beduidend lager dan vooraf was verwacht. Om die reden is de begroting voor 2021 naar beneden bijgesteld. Ook landelijk ligt het aantal meldingen lager dan verwacht.

Bij een melding WvGGZ start de GGD een verkennend onderzoek (VO) en bij een crisismaatregel horen zij waar mogelijk de inwoner, namens de burgemeester. Het regionaal overleg ketenpartners is op het niveau van Noord-Holland Noord georganiseerd. Vanuit de GGD en de centrumgemeenten hebben we daar onlangs de invulling van maatschappelijke ondersteuning in het zorgplan (en dus samenwerking met gemeenten) geagendeerd. Dit blijkt, voor zover bekend, nog nergens in het land in het zorgplan te worden ingevuld. Dit wil niet zeggen dat er geen afstemming is tussen de GGZ-instelling en de gemeente, wel dat dit niet gestructureerd gebeurt.

In 2020 is bij 21 meldingen een VO gestart (regio Alkmaar 20, Kop van NH 13). De meeste VO's zijn tussentijds afgebroken. In totaal 8 VO's zijn afgerond en doorgezet naar het OM.

Aantal verkennend onderzoeken in Westfriesland in 2020 (bron GGD)

Verplichte GGZ wordt veel vaker opgelegd op basis van een crisismaatregel. Meestal wordt een crisismaatregel opgelegd door de burgemeester van de gemeente waar de opname plaatsvindt. De burgemeester van Hoorn heeft tussen 1 januari 2021 en 23 juni 2021 in totaal 30 crisismaatregelen opgelegd.

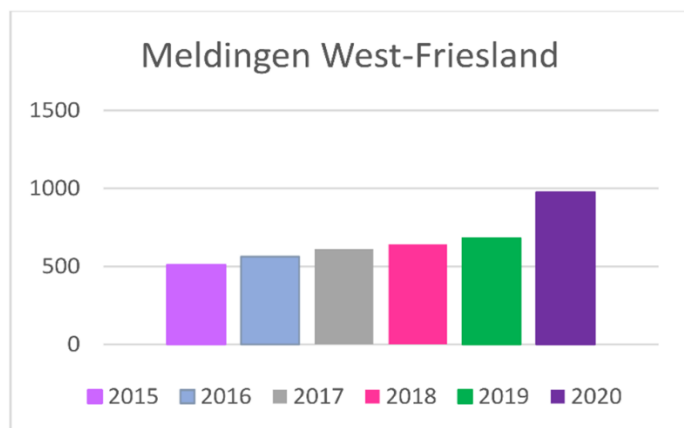
4.2.4 OGGZ

Vangnet & Advies ziet het aantal meldingen OGGZ (bemoeizorg) al jaren stijgen, vanaf 2015 is het aantal bijna verdubbeld. De afgelopen jaren kwam tussen de 60% en 70% van de meldingen van de politie, het gaat dan om "personen met verward gedrag". Naast inwoners die overlast veroorzaken leidt Vangnet & Advies ook inwoners met zorgwekkend gedrag toe naar hulpverlening. Vangnet & Advies fungeert ook als klankbord voor lokale teams. De GGD heeft de oorzaken van de stijging van het aantal meldingen geanalyseerd. De conclusie is dat hiervoor verschillende oorzaken zijn: het stijgend aantal meldingen bij de politie, de coronacrisis en de

complexiteit van de maatschappij en toename van multi-problematiek worden door de GGD als reden opgevoerd.

Met de GGD is afgesproken dat rond de zomer een traject wordt gestart om nog dit jaar te komen tot een visie op de OGGz met daarin de positie van Vangnet en Advies. De insteek is om op basis van deze visie, voor de periode vanaf half 2022 per gemeente afspraken te maken over de inzet van Vangnet en Advies. Die inzet kan ook minder zijn dan de afgelopen jaren, als lokale teams bijvoorbeeld zelf meer outreachend gaan werken. Ter overbrugging van de periode die nodig is om tot een visie te komen, is in het Madivosa van 1 juli 2021 besloten de formatie van Vangnet & Advies voor de periode van 1 jaar uit te breiden.

Aantal nieuwe OGGZ meldingen Westfriesland, 2015-2020 (bron GGD)

4.2.5 Wonen

De pilot uitstroom liep af op 31 december 2020. In het Madivosa/VVRE van december 2020 is overeengekomen om de pilotovereenkomst tijdelijk te continueren totdat er een nieuw gedragen overeenkomst is.

In de eerste helft van 2021 is de pilotovereenkomst aangepast, verder uitgewerkt en geoptimaliseerd onder meer op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van onderzoeks- en adviesbureau DSP. De nieuwe conceptsamenwerkingsovereenkomst is in het PWW van 9 juni behandeld en goedgekeurd in het Madivosa/VVRE van 1 juli. Op dit moment wordt onderzocht of een feestelijk moment gepland kan worden voor de ondertekening, rekening houdend met de actuele Covid-19 richtlijnen.

4.2.6 Briefadres

Elke gemeente is verplicht zelf een briefadres te verlenen als een burger daar niemand anders voor heeft. Als iemand dak- of thuisloos is dient hij bereikbaar te zijn voor de overheid en kan hij met een briefadres zaken regelen zoals een zorgverzekering, uitkering, verlenging van rijbewijs en aanvragen van paspoort. De gemeente mag als voorwaarde voor een briefadres niet eisen dat de inwoner zorg ontvangt of gebruik maakt van een opvang. Eind 2020 heeft de Raad van State dit in een uitspraak bevestigd.

De gemeente Hoorn heeft voor het briefadres geen centrumfunctie. Wel is het zo dat de meeste briefadressen voor dak- en thuislozen in Hoorn worden uitgegeven. Er zijn momenteel enkele briefadressen gekoppeld aan de verschillende opvanglocaties (dnoDoen en Leger des Heils), daarnaast is sinds 1 april 2021 een algemeen briefadres beschikbaar bij MEE & de Wering. Het aantal toegekende briefadressen is flink hoger dan vooraf werd verwacht. Met MEE & de Wering

onderzoekt de gemeente Hoorn waarom mensen een briefadres in Hoorn willen. WerkSaam is hier ook nauw bij betrokken.

Er ligt een voorstel tot wijziging van de Wet basisregistratie personen bij de Tweede Kamer. Onderdeel van deze wetswijziging is een bepaling over het briefadres. De huidige bepaling die stelt dat een gemeente ambtshalve een briefadres kan verstrekken, wordt gewijzigd naar een moet-bepaling. Wij bereiden ons voor op deze wetswijziging.

4.2.7 (Regionaal) samenwerken

Om tijdig voorbereid te zijn op de inhoudelijke doordecentralisatie Beschermd Wonen per 1 januari 2022 zijn in 2019 regionale afspraken gemaakt over de inhoud en juridische vorm van de samenwerking, de wijze waarop financiële risico's worden gedeeld, de voorzieningen worden gespreid en de toegangen en back-offices worden ingericht. Om tot deze afspraken te komen is de DSP-groep als extern kwartiermaker aan de slag gegaan om in nauwe samenspraak met betrokkenen (bestuurlijk, ambtelijk, maatschappelijke partners) tot een advies voor een integraal afsprakenpakket te komen.

Op hoofdlijnen behelzen deze toekomstige afspraken dat de Westfriese gemeenten:

- een gezamenlijk budget behouden
- een gezamenlijke reserve behouden
- het huidige niveau van de reserve afbouwen
- de toekomstige voordelen op het budget jaarlijks verdelen
- de voorzieningen regionaal toegankelijk houden
- de toegang regionaal georganiseerd houden
- de regionale toegangen voor BW en MO bij elkaar voegen
- de schakel tussen lokaal en regionaal gaan versterken
- de backoffice bij de gemeente Hoorn beleggen.
- Het beheren van het regionaal budget inclusief egalisatiereserve en de bestedingen daarvan door gemeente Hoorn;

Begin 2020 heeft de DSP-groep, in navolging van het advies, een projectopdracht opgesteld, aan de hand waarvan de voorbereidingen getroffen konden worden. Er is een projectleider aangesteld tot eind 2021. On verband met de maatregelen die zijn opgelegd als gevolg van Covid-19 en personele wisselingen is het project later gestart dan gewenst.

In de eerste helft van 2021 is hard gewerkt aan het neerzetten van de (inhoudelijke) kaders voor een nieuw te vormen regionale toegang tot MO en BW. Medio 2021 wordt een keuze gemaakt voor de vorm en organisatie van de nieuwe toegang. Daarna kan gezamenlijk gewerkt worden aan de vervolgstappen, zoals in bovenstaande lijstje opgenomen. Wanneer de nieuwe toegang officieel van start kan gaan is nog niet bekend, het streven is 1 januari 2022. Als per 1 januari 2023 de financiële doordecentralisatie start zal hierop inhoudelijk en qua samenwerkingsafspraken goed aangesloten worden.

4.2.8 Inloopvoorzieningen GGZ

Door verschillende besluitvorming eind 2020 zijn de GGZ inloopvoorzieningen per 2021 ingekocht in WF 6 verband. Drechterland heeft apart ingekocht. Dit zorgt voor een onwenselijke situatie. Vanaf 2021 wordt er nauw samengewerkt met de aanbieders van de GGZ inloopvoorzieningen. Zo willen de Westfriese gemeenten meer inzichten krijgen in het gebruik van de voorzieningen en de behoefte van de gebruikers. Samen met de aanbieders wordt er gekeken naar mogelijke ontwikkelslagen zodat er vanaf 2022 weer in WF 7 verband kan worden ingekocht.

Uit deze samenwerking is onder andere al naar voren gekomen dat de doelgroep van de inloop GGZ een regionale verantwoordelijkheid is. De voorziening inloop GGZ zou ook een regionale voorziening moeten zijn. Dat heeft als voordelen:

- eenduidige besluitvorming;
- financiering uit de regionale middelen;
- samenhang in de doorontwikkeling naar een regionaal zorglandschap voor de doelgroep kwetsbare Westfriese inwoners met langdurige psychische stoornissen.

Dit is besproken in het Madivosa van 3 juni. Definitieve besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden, gemeente Drechterland stelt een aantal voorwaarden waar op dit moment nog niet aan is voldaan. In het tweede half jaar wordt dit uitgewerkt.

4.2.9 *Blokhuisgelden*

Centrumgemeente Hoorn heeft voor de gehele regio Westfriesland dit jaar een extra budget van € 2,7 miljoen ontvangen om het aantal dak- en thuislozen te verminderen. Dit budget is gebaseerd op een aanvraag voor de uitvoering van zeven maatregelen. De aanvraag is vorig jaar in het Madivosa aan de orde geweest.

De maatregelen zijn aanvullend op de maatregelen en initiatieven die in de regio Westfriesland al in gang gezet zijn. Denk bijvoorbeeld aan de bestaande regionale voorzieningen voor (psychisch) kwetsbare inwoners en de afspraken rond het versnellen van woningbouw in Westfriesland, zoals het Woonakkoord en de samenwerking met de Woningmakers.

Alle maatregelen zijn van start gegaan. Hieronder wordt de stand van zaken per maatregel toegelicht:

1. Analyse redenen dakloosheid (met name bij 18-23 jarigen)

Deze maatregel bevindt zich in de voorbereidingsfase. De uitvoering start als de onderzoeksopdracht wordt afgegeven. Omdat de beperking van de instroom in Beschermd Wonen een andere belangrijke doelstelling uit het regionale beleidskader is, wordt in het onderzoek ook deze instroom meegenomen. Het onderzoek moet meer inzicht geven in de factoren die in Westfriesland een rol hebben gespeeld bij de instroom in Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Het onderzoeksbureau brengt ook een advies uit over hoe in de praktijk de instroom verder beperkt kan worden.

2. Vernieuwing van de nachtopvang (van slaapzaal naar een- en tweepersoonskamers)

Deze maatregel is in de voorbereidingsfase. De gemeente Hoorn is in gesprek met het Leger des Heils over een aantal onderwerpen zoals de voorwaarden bij financiering, zorginhoud en een aantal (ruimtelijke) aspecten op het gebied van stedenbouw en kavelontsluiting. De volgende stap is dat de procedure voor omgevingsvergunning gestart wordt. Centraal staat een nieuwe aanbouw bij het Startpunt waarin 12 tweepersoonskamers met eigen sanitair worden gerealiseerd (hiervan zijn 9 kamers voor de nachtopvang). De huidige slaapzalen worden heringericht en zijn onder andere beschikbaar voor winteropvang. De realisatietijd vanaf de verlening van de omgevingsvergunning is ongeveer 10 maanden.

3. Pilot Housing First (daklozen krijgen direct een woning en van daaruit wordt de begeleiding gestart)

Deze maatregel is in de voorbereidingsfase. De gemeente Hoorn voert overleg met de initiatiefnemers van een pilot (Leviaan, dnoDoen, Leger des Heils en Intermaris). Het gaat om Housing First-woningen waar langdurig daklozen die ongeschikt zijn voor de bestaande opvanglocaties gaan wonen en waar de zorg in eerste instantie gericht is op stabilisatie. Het overleg gaat over de nadere afbakening van de doelgroep, evaluatie-instrumenten en een aantal andere randvoorwaarden. De pilot sluit aan bij de prestatieafspraken die gemaakt zijn tussen gemeente Hoorn, Intermaris en VH De Boog. De pilot gaat langer dan een jaar duren. Daarom zal de pilot na het eerste jaar worden gefinancierd uit de regionale MOBW-middelen waar centrumgemeente Hoorn verantwoordelijk voor is.

4. Haalbaarheidsonderzoek passende huisvesting voor zorgmijdende inwoners

Deze maatregel is in de uitvoeringsfase. Het bureau HHM is in april begonnen met een haalbaarheidsonderzoek. Het onderzoek richt zich op het realiseren 5 tot 7 woonplekken in

Westfriesland bedoeld voor daklozen met verward/onbegrepen gedrag die een veiligheidsrisico kunnen vormen voor zichzelf of hun omgeving. Bij deze groep is sprake van (ernstige en langdurige) psychiatrische, verslavings- en/of persoonlijkheidsproblematiek en problemen op diverse leefgebieden. Het rapport met het haalbaarheidsonderzoek en implementatieadvies is naar verwachting in Q4 2021 gereed.

5. Onderzoeker / kwartiermaker woningdelen, kamerverhuur en woningsplitsing

Deze maatregel is in de uitvoeringsfase. Bureau Wyzer (tot voorkort Talenter/Langhenkel) brengt in fase 1 de mogelijkheden voor woningdelen, kamerverhuur en woningsplitsing in Westfriesland in beeld en doet een aantal aanbevelingen. Hierbij wordt rekening gehouden met actuele regionale en lokale ontwikkelingen in het politiek debat over wonen en doelgroepen. Uitgangspunt is bestaande woonruimte slimmer te gebruiken, waardoor cliënten uit de opvang en andere intramurale voorzieningen sneller kunnen uitstromen. In het Madivosa/VVRE van 1 juli is het advies op basis van de aanbeveling van Wyzer besproken en goedgekeurd. Het advies wordt nu verder uitgewerkt.

6. Woonzorgregisseur realiseren bouwplannen (versnelling van bouwplannen, waaronder transformatie van kantoorgebouwen, die vanwege ambtelijke capaciteitstekorten blijven liggen)

Deze maatregel is in de voorbereidingsfase. Er zijn gesprekken met kandidaten voor de functie van projectleider. We merken dat de krapte op de arbeidsmarkt vertragend werkt op de voortgang. De projectleider richt zich op de particuliere sector en gaat voor de hele regio aan de slag. De taak is gericht op het realiseren van extra betaalbare woonplekken, waar (kwetsbare) inwoners zelfstandig kunnen wonen al dan niet met ondersteuning.

7. Aanvullende prestatieafspraken met woningcorporaties en zorgorganisaties

Deze maatregel is in de voorbereidingsfase. Binnenkort zal bureau geselecteerd worden dat alle Westfriesse gemeenten gezamenlijk gaat begeleiden bij het maken van aanvullende afspraken met woningcorporaties, huurdersverenigingen, zorgorganisaties en zorgkantoor. De zorgsector is nieuw als het gaat om prestatieafspraken over woningen. Zorgpartijen hebben zorgvastgoed waar ook woonplekken beschikbaar zijn. Niet altijd zijn deze vrijkomende plekken bekend. Ook kan het zijn dat deze plekken niet altijd meer nodig zijn als gevolg van verdere ambulantisering. We hopen dat er dan afspraken gemaakt kunnen worden dat ook andere doelgroepen hier kunnen wonen. Dit sluit ook aan bij de prestatieafspraken tussen gemeente Hoorn, Intermaris en VH De Boog 2021-2025 om ook zorgorganisaties bij de prestatieafspraken te betrekken. Het bureau wordt gevraagd zowel op regionaal als op lokaal niveau deze aanvullende prestatieafspraken te organiseren.

Budget

De verplichtingen die tot nu toe zijn aangegaan bedragen € 89.185. Hiervan is € 23.967,50 betaald. De personele inzet bedraagt tot nu toe € 25.819. Er moet rekening mee worden gehouden dat niet alle maatregelen dit jaar worden afgerond maar in 2022 doorlopen. Indien nodig zal via een P&C document, zoals begroting of najaarsbijstelling, een voorstel aan de gemeenteraad van Hoorn gedaan worden om de nog niet uitgegeven middelen mee te nemen naar 2022.

Regionale raadsledenavond

Er is een verzoek gedaan voor agendering van het thema (psychisch) kwetsbare inwoners in de regionale raadsledenbijeenkomst van 29 september 2021. Hierbij zullen we ook ingaan op de voortgang van deze maatregelen en de rol van de raad. Een aantal maatregelen betreft inventariserende onderzoeken. Afhankelijk van de resultaten van deze onderzoeken zullen colleges hun raden voorstellen kunnen doen, bijvoorbeeld om bestemmingsplannen te wijzigen of beleidskaders aan te passen.

5. FINANCIËN

In dit hoofdstuk worden de financiële ontwikkelingen van het jaar 2020 beschreven. De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening, die voorzien is van een goedkeurende accountantsverklaring. In bijlage I staan de inkomsten, uitgaven en het verloop van de bestemmingreserve voor het budget kwetsbare inwoners betrekking hebbende op het boekjaar 2020.

5.1 Financiën 2020

5.1.1 Rijksinkomsten

Voor 2020 heeft Hoorn, als centrumgemeente voor beschermd wonen, een rijksuitkering ontvangen van 13 miljoen euro. Deze uitkering is 0,8 miljoen euro hoger dan het jaar ervoor. Dat komt doordat de uitkering is geïndexeerd voor loon- en prijsbijstelling en volume-indexatie. De tarieven voor Beschermd Wonen zijn ook geïndexeerd.

Voor 2020 is een rijksbijdrage van 2,8 miljoen euro ontvangen via de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang. Dit is 0,5 miljoen euro hoger dan in 2019. De verdeling voor 2020 is ten opzichte van de meicirculaire 2020 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen. De totale rijksinkomsten komen daarmee gezamenlijk op 15,8 miljoen euro.

5.1.2 Overige inkomsten

De eigen bijdragen Beschermd Wonen bedroegen over 2020 660.000 euro.

5.1.3 Uitgaven 2020

De uitgaven in 2020 bedragen 13,4 miljoen euro. Dit zijn onder andere kosten voor: zorg in natura (ZIN), persoonsgebonden budgetten (PGB's), de maatschappelijke opvang, diverse projecten uit 2019 en 2020 en uitvoeringskosten.

Het financiële resultaat over 2020 is uitgekomen op 3 miljoen euro positief. Dit is het verschil tussen werkelijke inkomsten en uitgaven over 2020.

5.2 Bestemmingsreserve

Voor- en nadelen op de budgetten van de kwetsbare inwoners worden verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Vanaf 2020 wordt het saldo van de bestemmingsreserve afgebouwd tot een omvang van 15 procent van het regionaal budget in 2020, 10 procent in 2021 en 5 procent in 2022. Dit is conform raadsbesluit eind 2019/begin 2020 (afhankelijk per gemeente)

Op 1 januari 2020 bedroeg de reserve 6,5 miljoen euro. In 2020 is er 293.705 euro onttrokken voor overlopende projecten uit 2019.

Bij de jaarrekening 2020 wordt het saldo van de reserve teruggebracht naar 15 procent van het regionale budget. Na toevoeging van het positieve resultaat over 2020 wordt er totaal 6,9 miljoen euro aan de gemeenten overgemaakt.

Na afloop van 2020 zijn de resultaten over 2020 verrekend met de reserve. Dit geldt voor zowel de storting van het resultaat als de onttrekking voor verrekening met de gemeenten.

Eind 2021 is de hoogte van de reserve nog maximaal 10% van de inkomsten. Het verschil tussen de werkelijke stand en die 10 % van de inkomsten wordt bij de jaarrekening 2021 naar rato verdeeld over de gemeenten.

5.3 Prognose 2021, 2022 en verder

Met ingang van 2021 wordt een uitname vanwege cliënten die doorstromen naar de Wet Langdurige Zorg verwerkt in de budgetten. De rijksinkomsten worden hierdoor naar beneden bijgesteld. Aan de andere kant zullen ook de uitgaven met ongeveer eenzelfde bedrag dalen. Hoe één en ander uitpakt, zal nog moeten blijken. Dit wordt door het Rijk gemonitord. Bij de decembercirculaire 2021 het definitieve budget voor 2021 bekend worden.

We verwachten de komende jaren voldoende middelen te ontvangen om onze taken uit te blijven voeren.

BIJLAGE I – Financiële overzichten

Peildatum: Jaarrekening 2020

Budgetrapportage	Begroot 2020		Werkelijk 2020		Resultaat
Inkomsten					
Beschermd wonen: Eigen bijdrage	€	660.000	€	660.000	€ -
DU Beschermd Wonen dec.circ. 2020	€	12.964.425	€	13.002.385	€ 37.960
DU MO-VB-OGGZ sept.circ. 2020	€	2.860.260	€	2.858.360	€ -1.900
Totaal Beschermd wonen inkomsten	€	16.484.685	€	16.520.745	€ 36.060

Budgetrapportage	Begroot 2020		Werkelijk 2020		Resultaat
Uitgaven					
Beschermd wonen: ZIN	€	9.931.199	€	8.987.648	€ 943.551
Beschermd wonen: PGB	€	1.000.000	€	735.000	€ 265.000
Maatschappelijke opvang	€	2.844.572	€	3.008.076	€ -163.504
Overige kosten BW/MO*	€	2.288.612	€	715.794	€ 1.572.818
Totaal Beschermd wonen uitgaven	€	16.064.383	€	13.446.518	€ 2.617.865
Saldo	€	420.302	€	3.047.227	€ 2.653.925

* Onder overige kosten BW/MO vallen o.a. kosten voor overlopende projecten uit 2019, extra maatregelen 2020 en uitvoeringskosten.

Verloop reserve BW en MO/VB/OGGz

Reserve MO/BW		2020
Stand 01-01	€	6.495.392
Onttrekking:		
Uitbetaling gemeenten	€	6.902.211
<u>Onttrekking ZonMW-subsidie</u>	€	<u>293.705</u>
Totaal onttrekking	€	7.195.916
Storting:		
Saldo MOBW	€	2.592.973
<u>Overlopende posten</u>	€	<u>481.254</u>
Totaal storting	€	3.074.227
Stand 31-12	€	2.373.703

Uitbetaling overschot reserve 2020 per gemeente:

Gemeente	Inwoners 1-1-2020	Inwoners in %	Saldo 2020
Drechterland	19.719	9,3% €	639.040
Enkhuizen	18.591	8,7% €	602.485
Hoorn	73.261	34,4% €	2.374.194
Koggenland	22.749	10,7% €	737.234
Medemblik	45.101	21,2% €	1.461.603
Opmeer	11.836	5,6% €	383.573
Stede Broec	21.726	10,2% €	704.082
Totaal	212.983	100,0% €	6.902.211

BIJLAGE II – Afkortingenlijst

BCT	Brede Centrale Toegang
BW	Beschermd wonen
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
JW	Jeugdwet
MO	Maatschappelijke opvang
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
Vb	Verslavingsbeleid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
Wlz	Wet langdurige zorg
WvGGZ	Wet verplichte GGZ
ZIN	Zorg in Natura
Zvw	Zorgverzekeringswet